

HADRIÁN 05

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ

27/6/2023

ROZHOVOR
S ROSTOU NOVÁKEM ML.

TÉMA GENERACE

LOUTKY BEZ HRANIC

HAMLET Z MĚSTSKÉHO
DIVADLA V DUBROVNIKU

Snímek z inscenace Hamlet. FOTO: Marina Drzica

KAREL TOMAN

*1877 †1946

ČERVEN

Stín stromů zelený tě na svět uvítal,
zahradu jarní tišila tvůj pláč.
A s každým červnem vzpomínáme,
co ti ten první dal,
a s tebou koupáme se v jeho slunci.

Sen matky tvé a otce se snem lidu kvete,
i tebe vepjal v řetěz čarovný,
kde hlad a bída umlká,
kde mizí vše, co bolí člověka
a hněte.

Sni, hrej si v červnu svém. Vy všechny děti sněte
domova nejpyšnější sny,
než řekne velký den: Jsem naplnění, procitněte!

ANKETA RITUÁL

Festivalový rituál Zdeňka Charváta, divadelního a hudebního technika:

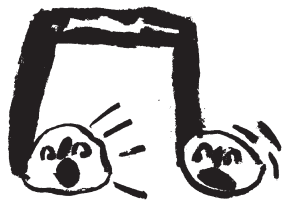
„Dlouhá léta jsem rituálně chodil snídat v průběhu festivalu do prodejny Mňam mňam express. Co jí zrušili, rituálně se ráno postím.“

Festivalový rituál Martina Satoranského, dramaturga Klicperova divadla:

„Kafe, lednička v kanceláři plná nealkoholického piva Bakalář a v mrazáku zmrzlina...“

Festivalový rituál psiho návštěvníka Bonga a jeho pánicka:

„Zmoknout v bouře? To docela většinou vyjde. Dřív jsem si kupoval lístky na nějaký improvizáční divadlo, letos jdeme na Cirk La Putyku do Širáku a určitě ještě na něco. A uveďte, že odpovídal pes Bongo!“

Hadrián

Šéfredaktorka: Lenka Dombrovská
Korektury: Dominik Melichar
Redakce: Veronika Boušová, Dominik Melichar,
Jan Motal, Veronika Švecová
Kontakt: lena.ds@seznam.cz

Grafický design: Přemysl Zajčák
Sazba: Čarokrásno kolektiv – Kristýna Marková,
Nikola Iljučoková, Barbora Tomová

Dětská stránka: Čarokrásno kolektiv
a Jana Nechvátalová, Lenka Dombrovská
Produkce: Barbora Kalinová
Tisk: Martin Sedláček

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK a Mezinárodní institut figurálního
divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Generální partneri
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneri
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

TIP NA DNEŠNÍ DEN

JANA MOCKA VIRTUAL RITUAL

Nedávno moje jedenáctiletá neteř okupovala koupelnu déle, než by se jejím rodičům zamlouvalo. Přišla za ní její máma s dotazem, kdy ji hodlá opustit. Neteř jí odpověděla: „Čekám, až se mi načte teplá voda.“ Pro takzvanou generaci Z asi nic neobvyklého, my boomeři kroutíme hlavou. Lidé generace Z se narodili s telefonem v ruce, říká se, videohry mají v malíku dříve než pexeso, říká se, YouTube umí ovládat daleko předtím, než se zbaví plen, říká se. Obávám se ale, že i videohry a YouTube už jsou pro ně ve světě TikToku a avatarů na úrovni dinosaurů. Jedno ale zůstává – virtuální realita a fikční světy, které pro boomery a starší nejsou jen výstřelky zpovyknané mládeže, ale i jimi vyhledávané prostředky úniku z reality všední.

Jan Mocek, houževnatý průkopník průniku virtuální reality do prostředí divadla, se právě tyto dva světy, digitální a reálný, svět videoher a YouTube a divadla, pokouší propojit už léta a jedním z jeho posledních počínů na tomto poli je gamingová performance *Virtual Ritual*, kterou můžete navštívit dnes ve 21.00 na hlavní scéně Divadla Drak. Má dvě části, přičemž ta druhá... však zažijete, litovat nebude ani školák nebo školačka používající displej místo zrcadla, ani jejich fotr, který už se do zrcadla raději nekouká.

Dominik Melichar,
redaktor Hadriána

TIP NA DNEŠNÍ DEN II

GENERACE Z: KRÁSA NEVÍDANÁ

Nejen kvůli generačním tématu u tohoto čísla si dnes nenechám ujít inscenaci z Divadla Pavla Országha Hviezdoslava. Autentickou výpověď o generaci Z napsaly zástupkyně křehké, internetové generace Z (ve spolupráci se zkušenými dramaturgyněmi Valerií Schulczovou a Darinou Abrahámovou) a inscenovala ji herečka a režisérka Zuzana Fialová. Tvůrkyně se ptají, zda je krása za odměnu, či za trest. Tak uvidíme...

Každopádně na Slovensku inscenace získala několik ocenění – Grand Prix na festivalu Nová dráma a Dosky za mimořádný počín v činoherním divadle, herečky Mária Schumerová, Annamária Janeková a Romana Ondrejkošová získaly Cenu Tatra banky v kategorii Mladý tvůrce.

Generaci Z: Krásu nevidanou můžete vidět dnes v 16.00 ve Studiu Beseda.

Lenka Dombrovská,
šéfredaktorka Hadriána

NÁSLEDOVALI JSME DOBU A SITUACI

Rozhovor s režisérem Rostislavem Novákem ml. o novocirkusovém projektu *BOOM*, který spojil umělce z Cirkru La Putyka a kyjevské cirkusové a divadelní akademie. Bude uveden dnes a zítra od 17.00 hodin v Letním kině Širák.

Původním plánem, do kterého vstoupila válka na Ukrajině, bylo vytvořit inscenaci o generaci Z. Podařilo se vám zjistit o mladých lidech něco, co vás překvapilo?

Překvapilo mě, že si uvědomují až nyní, co je svoboda. Nikdy nežili v nesvobodě. Nejmladšímu členovi je 14 let. Tato generace vyrůstala ve svobodné době ve svobodné zemi. Baví mě jejich tolerantnost, otevřenost a energie. Překvapilo mě, jak koukají na nás – na ne úplně liberální a otevřenou generaci.

Narazili jste na nějaký generační rozpor, který se vám nepodařilo překonat? V čem si generace Z, mileniálové a boomeři nerozumí?

Když jsme se o věcech bavili, tak jsme si rozuměli, protože probíhal dialog. Ale náš vzorek je specifický. Jsou to umělci. Mají jiné priority. Jsou hodně empatictí a hledají, zkoumají, jsou zvědaví, mají názor a chtějí se zapojovat.

Do nové roviny posunul zkoušení konfliktu na Ukrajině. Jak dlouho trvalo, než na Jatka přijeli první ukrajinští akrobaté?

Pandemie nás naučila se hodně rychle adaptovat a také jsme kulturu začali vnímat trochu jinak. Najednou to nebylo jen o procesu zkoušení a tvorby a představeních, která jsme sdíleli s divákem, ale vnímali jsme kulturu v daleko širším rozměru a také jsme viděli, co všechno kultura dokáže. Prvního března 2022 jsme přivezli první děti. Celkem jsme jich dostali

do Prahy třicet čtyři. A podíleli jsme se na vytvoření sítě, která pomohla dalším skoro dvěma stovkám dětí, které se podařilo dostat do Budapešti, Berlína, Marseille, Sydney.

V inscenaci jsou znázorněny příběhy dětí, které jsou teprve na prahu dospělosti a ocitly se v pro nás nepředstavitelné situaci. Jak se vám – jako režisérovi i hlavnímu autorovi inscenace – dařilo takto citlivé téma uchopit?

Zapojil jsem zkušenost, intuici, empatii a také energii naší company. Oni potřebovali trénovat a trénovali ihned po příjezdu. Přáli si stát na jevišti. Byla to jedna z cest, jak se vypořádat s tím, čím si procházejí, a také s tím, co my jsme původně chtěli vytvořit. Změnili jsme plány. O ničem jsme nepřemýšleli a následovali dobu a situaci.

Situace i vnímání války na Ukrajině se proměňuje. Nakolik se vývoj událostí promítá do inscenace *BOOM*?

Tak třeba už mluvíme česky. Ukrajinští akrobaté mají hodiny jak českého, tak anglického jazyka. Stali se nedílnou součástí naší rodiny. Samozřejmě to má veliké výkyvy. Jsou to ale výkyvy individuální a musíme umět na ně reagovat. Každý má svůj příběh, jiné zázemí, jiné potřeby. Snažíme se, jak můžeme. Nyní jich tady máme jedenáct. Chtějí mít Prahu jako domov, ale hledají práci i jinde, v jiných zemích. Plánujeme pro ně projekty, stejně jako pro naše členy. Beru je jako součást. Není už rozdíl mezi zakládajícími členy, young blood a studenty z Kyjeva. Jsme jedna company.

Ptala se Veronika Švecová

NAPSALA...

„Jevišti vládl věčný chaos, flow cirkusových sekvencí a tanečních choreografií přerývané slovy, výpověďmi zprostředkovanými projekcí, zpěvem nebo živě přenášeným mimoscénickým děním na Instagramu. Vše, ať to působilo jako varietní show, večírek, existenciální drama, anebo neučesané a hezky autenticky, či precizně až stylizovaně, budilo dojem významotvornosti nebo probouzelo asociace. V toku dění vysvitla choreografie s roztáčením červených mohutných káč, ať čistě esteticky jako nádherný obraz rotujících objektů v paralele k lidským tělům, nebo jako metafora současnosti. Stejně tak impozantně působil akrobat Oleksii Vakal ve vrstvené tylové sukni na strapsech, jenž v jiném okamžiku ohromoval manipulací s diablem. Tomáš Hrubý a Martin Kadrnožka nešetřili svými dovednostmi, metali salta, roztáčeli cyr wheel a neustále působili naprosto svěžím dojmem. Všichni se snažili, podporovali a vyjmenováním jednoho dvou neznamená, že by ostatní nebyli.“

Hana Strejčková,
Taneční aktuality 14. 10. 2022

HAMLET VERNÝ NENÁSILÍ

Chorvatská inscenace *Hamlet – záznam zločinů jedné monarchie* vypráví o souboji dvou generací a známý příběh královice dánského divákům předkládá, co se týče postav, v redukované podobě. Na festival REGIONY přijela z Městského divadla Marina Držiče v Dubrovniku, což je městská scéna založená roku 1944, která uvádí, jak je i u nás zvykem, klasické i moderní texty.

Inscenaci *Hamlet – záznam zločinů jedné monarchie* režírovala slovinská režisérka Livia Pandur (*1959) a společně s dramaturgem, dramatikem a básníkem Tiborem Hrs Pandurem (*1985) ji vytvořili na základě několika textů. Nejdůležitějším zdrojem je divadelní hra Bernarda-Marie Koltěse (1948–1989) s názvem *Den plný vražd v historii Hamleta*, kterou francouzský dramatik samozřejmě vytvořil na základě Shakespeareovy tragédie *Hamlet*.

V inscenaci ale můžete rozpoznat také zlomky z díla Karla Marxe, Margaret Atwood či Johna Updika.

Tvůrci Tibor Hrs Pandur a Livia Pandur o svém přístupu k textu a základních motivech inscenace prozradili: „*Jelikož Koltěsova předloha (i přes mnohé změny) navazuje na slavné Shakespeareovo rozuzlení, cítili jsme potřebu, aby náš Hamlet skončil zcela nečekaně. Základní teze, kterou zkoumáme, je, co by se stalo, kdyby Hamlet nekapituloval, zůstal věrný své pochybnosti o smyslu krvavé pomsty jako prostředku dostat se k moci. Hamlet, který zůstává věrný nenásilí. Hamlet, který odolává ‚velkému mechanismu‘ dějin feudálních jatek a jako skutečný tragický hrdina se rozhodne vzdát a emigrovat. A co by se stalo, kdyby Ofélie odolala a nebyla jen bezmocnou obětí? Co kdyby*

její sebevražda byla alespoň aktem odporu? V souladu s moderní feministickou interpretací se v naší verzi ženské role rovnají těm mužským...“

Hamlet z Dubrovniku, kterého v chorvatském tisku označili také jako „*zlověstného hlasatele apokalypsy, který předvídá třetí světovou válku*“, vypráví především o souboji dvou generací a dvou světonázorů. Ty zastupují pouhé dva páry – Hamlet a Ofélie versus Gertruda a Claudius. Příběh je navíc kondenzován do jediného dne, i když ohlednutí za dalšími známými (ze Shakespeara) postavami a do minulosti jsou nutná také. Zdá se, že dnes večer nabídné festival podivánu minimálně pozoruhodnou.

Lenka Dombrovská

GENERACE = SOUBOR OSOB NAROZENÝCH A ŽIJÍCÍCH PŘÍBLIŽNĚ VE STEJNÉ DOBĚ, POKOLENÍ

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let dvacátého století se náš svět radikálně měnil. Éra průmyslové společnosti se silným státem, byrokracií a veřejnou kontrolou důležitých odvětví a institucí vlivem ekonomických, technologických i kulturních změn končila. Nahrazovala ji vysoce individualizovaná, zasíťovaná a globalizovaná společnost. Ta přeje vzdělaným, kosmopolitním a mobilním. Ještě lidé narození ve čtyřicátých letech 20. století se na jednom místě narodili, vystudovali, našli si práci a zůstali v ní až do důchodu. Náš život však již více než velkou fabriku připomíná surfování na tekutém písku při sledování tiktokových videí.

V té době napsal kanadský spisovatel Douglas Coupland (nar. 1961) novelu *Generace X*. Novodobý *Dekameron* měl být manifestem generace narozené po roce 1960, jež sice již vyrůstala v nové epoše, ale cítila se odstrčená. Hippies, Vietnam i Velký pochod na Washington pro ní byla historie. Předchozí generace, tak zvaní boomeři či baby boomers, ji přirozeně nechápala. Na Couplanda navázali Irvine Welsh (nar. 1958) v *Acid House* a *Train-*

spottingu nebo Chuck Palahniuk (nar. 1962) svým *Klubem rváčů*, ve kterých psali o pomatencích, vyděděncích a temném světě konzumní společnosti. Pojem se rychle rozšířil. Vyjadřoval pocity těch, kteří se v post-průmyslovém světě vybojovaném rodiči necítili dobře.

Roku 1994 Coupland prohlásil, že Generace X je mrtvá. Ve stejném roce si idol této generace Kurt Cobain (1967–1994) prostřelil brokovnicí hlavu. Zanechal po sobě citát z písně Neila Younga: „*Je lepší vyhořet než zhasnout.*“ Nový svět požral i svoje děti. Undergroundoví muzikanti se proměnili v hvězdy MTV a dříve hrdé označení Generace X se stalo marketingovou značkou. Ostatně – není to věčný zákon generační výměny?

Lidi narozené v určité době však nelze tak jednoduše hodit do jednoho pytle, lhostejno zda oštitkováného X, Y (těž mileniálové) či Z (internetová generace). Je to příliš velké zobecnění, které nezohledňuje kulturní, geografické ani třídní rozdíly mezi lidmi. Vypovídá spíše o tom, jak vidí svět ti nahoře společenské hierarchie. Co považujeme za charakteristické rysy generace,

je projevem menšiny, často spojené spíše vzděláním či příjmem než věkem. Generační rozdíly jsou menší, než si myslíme – důležitější pro názory a postoje je společenský status. Tak ostatně původně používal „kategorii X“ americký historik Paul Fussell (1924–2012). Na závěr své knihy *Třída* napsal: „*Osobou X se nerodíte, ale stáváte. Znamená to mít hodně ze svobody a něco z moci nejvyšších tříd, ale bez těch peněz.*“ Umělci, intelektuálové, celebrity – ti všichni tvoří zvláštní sociální skupinu. Mají přístup do médií, vliv, možnosti. Opustili hranice společenské třídy či věkové kohorty a mohou si život utvářet podle svých představ. Život většiny společnosti se od nich ale liší. A to i v dnešním Česku. To je privilegium. Když převádíme sociální konflikty na ty generační, ulehčujeme si. Nalháváme si, že až staří vymřou, bude lépe. Nebude. Čas možná léčí rány, ale ne společenské rozdíly.

Jan Motal

REKONSTRUKCE TERORISMU

O KLEISTOVĚ NOVELE MICHAEL KOHLHAAS

Když správce opustil světnici, padla před Kohlhaasem Lisbeth na kolena. „Nosiš-li mě a děti, které jsem ti porodila, jen trochu v srdci,“ zvolala, „nejsme-li z příčiny mně neznámé již předem zavrženi, řekni mi, co tyto strašné přípravy znamenají!“ Kohlhaas řekl: „Nejmilejší ženo, nic, co by tě ještě při nynějším stavu věci mohlo znepokojovat. Dostal jsem rozhodnutí, v němž se mi praví, že má žaloba proti urozenému pánu Wenzelovi z Tronky je nicotné rýpalství...“

Předobrazem tragické novely a jednoho z prvních vážných průníků realismu do německé literatury *Michael Kohlhaas* se Kleistovi stal historicky doložený případ z německé kroniky z druhé poloviny 16. století. Berlínský kupec Hans Kohlhaas byl křivě obviněn z krádeže koní, celé roky vedl marnou soudní při o navrácení odebraných zvířat, ze zoufalství se stal loupežníkem a žhářem a stejně jako v Kleistově novele byl v pondělí po Květnové neděli 22. března 1540 v Berlíně popraven.

Kleist dílo nijak nestrukturuje a stejně jako ve svých dramatech od prvního písmene valí strhující příběh a tragédii jednoho

člověka k nevyhnutelnému finále. Neodbíhá od tématu, nezatežuje ho literárstvím ani pompézními kudrlinkami. Kleistovi šlo především o to, jasně představit dobu, v níž byl tvrdě potlačen pokus o vyvedení Německa ze středověku, v níž si feudální šlechta zvítězila nad vzbouřenými sedláky rozparcelovala zemi a uvrhla Německo do dalších staletí středověké zaostalosti. V takové zemi není pro kupce Kohlhaase místo pro spravedlnost, neboť zákony slouží šlechtě. Kohlhaas tedy bere spravedlnost příznačně do vlastních rukou a zdá se, že křivda potlačené vzpoury bude pomstěna. V tomto okamžiku je zároveň možné hledat i časový tunel do dnešních souvislostí, jak se o to pokusil soubor Lachende Bestien: „Kdy se z člověka stává terorista? Nebo partyzán? Nebo revolucionář?“ jsou jedny z otázek současnosti, na něž Kleist nedává přímo odpověď, ale ukazuje jeden z mnohých scénářů, který bytí je starý pět set let, jeho mechanismus zdá se nezrezivěl. Za Kohlhaasem se šikuje rostoucí počet podobně nespokojených mužů a jako Jana z Arku ve jménu božím a s mstícím se archandělem Michaellem

v zádech (možná proto Kleist změnil jméno hlavního hrdiny z Hanse na Michaela) vede sociální hnutí do boje s arogantní vrchností. Když už to pro vrchnost nevypadá vůbec dobře, vstoupí na scénu Luther a přesvědčí Kohlhaase, ať vzbouřence rozpustí a vydá se dořešit svůj soukromý proces do Drážďan. Až do téhle části se novela ubírá čistě realistickým korytem, pak ale na scénu vstupuje cikánčina věštba a novela sklouzává k dobově přijatelnějšímu romantickému vkusu. Zde je ale nutné vzít v potaz, že Kleist až fanaticky věřil v pruský stát a stejně vášnivě nenáviděl saskou dynastii a jí spřízněného Napoleona a vše francouzské, co se v Německu kde objevilo. Proto kurfiřt braniborský, reprezentující Prusko, pomáhá Kohlhaasovi v jeho soukromé při, a proto saská dynastie je cikánčinou věštbou odkázána k zániku.

Tento vnitřní rozpor novely nezrcadlí jen rozpornost celých německých dějin, ale i rozpornost umělce. Přesvědčte se dnes v Divadelním šapitó od 20.00, kde tento příběh divadelně převypráví soubor Lachende Bestien.

Dominik Melichar

ŠESTKRÁT LOUTKY BEZ HRANIC

Stálé jádro souboru Loutky bez hranic tvoří Dora a Lukáš Bouzková a Jiřina Vacková. Spojili se již na škole, aby po vzoru Lékařů bez hranic vyrazili na mise po celém světě. Namísto skalpelu či medikamentů léčí loutkami a humorem. Iniciačním momentem jejich společné tvorby byla cesta do Mexika, kde má Dora Bouzková kořeny.

Za své více než dvacetileté působení se podívali i do USA, Německa či Dánska. Hrají ale především různě po České republice, stálou scénu nemají. Jejich inscenace je těžké schovat pod jeden pojem – některé jsou blízké jarmareční rozdávané poetice, jiné spíše one man nebo one woman show, ale stejně tak dokáží vytvořit jemný atmosférický kus inspirovaný skandinávskou pověstí. Nebojí se improvizace a kontaktu nejen s dětským divákem, zejména Lukáš Bouzek je známý svou bezprostřední a pohotovou interakcí v divadle pro děti. Společným jmenovatelem inscenací Loutek bez hranic je ale nepřekvapivě práce s loutkou.

Jsou držitelé několika ocenění i nominací, Dora Bouzková byla mimo jiné v roce 2020 nominována na Cenu Thálie za inscenaci *Nedopečený koláček* a roku 2022

získala i Cenu ASSITEJ „za dlouhodobě originální a inspirativní autorskou divadelní tvorbu pro děti, při které plně využívá možnosti loutkového divadla. Její práce se vyznačuje nadhledem, nadsázkou a schopností sdělovat hluboké myšlenky a silné příběhy odlehčenou a hravou formou, přístupnou i nejmenším divákům“.

Na festivalu bude uvedeno šest jejich inscenací – dnes *Jabloňová pohádka* a *Bojím se v lese, zítra Rozverné příběhy z kufru aneb Čajový kýchánek* a *Tři medvědi* a rozverná *Máša*, ve čtvrtek pak *Kocour, myš a brambora* a *Bramborové království*.

Veronika Švecová

HAMTY HAMTY

Pondělí po počátečním třídením mejdanu bývá na Regionech zpravidla ospalé, možná trochu kocovinové, u většiny hradeckých předpokládám pracovní, u skalních festivalových ale s vidinou, že když si odpíchnou padla dřív, může víkend pokračovat i v pondělí. A že bylo čím. Škoda jen, že prorokoval, že za tisíc let lidstvo vynalezne letadlo. První letadla se sice objevila o dost dřív, už v roce 1903, to ale nijak nesnižuje působivost, kterou povídka má. A ani inscenaci bezmála o dvě stě let později. Jsme na palubě letadla. Ozývá se klasický reprodukováný ženský hlas upozorňující diváky na organizační záležitosti stran letu, protkává je však i nestandardními vtipy, personál v mnohohlasí upozorňuje diváky/cestující na přítomnost pytlíků na zvracení a tak dále, než konečně soubor spustí první píseň, kde se v zásadě opakuje pouze název povídky *In a Thousand Years*. Následují první objektové akce, v podání *Fekete Seretlek* tradičně spíše s těmi z nejmenších – je tu drobné letadélko, panenka, autička, aspoň doufám... diváci v zadnějších řadách jsou rádi, že aspoň tuší. Oživlé zvracecí pytlíky žvatlající do zoufalého pokusu svícnu vyprávět nějaký příběh, věčně však nespokojeného s vlastním výkonem, jsou zdaleka nejsrozumitelnějším skečem. Jak to ovšem souvisí s vývojem letadla, s touhou člověka létat nebo šířeji s exitem, to už zůstalo jen v tvůrčích hlavách. Divákům ale zůstaly jak působivé obrazy, tak především hudební čísla, která už léta stabilně patří k vrcholu, co na poli na živě prováděné hudbě v divadle u nás vzniká.

Ve tři odpoledne už sedím v Divadelním šapitó na *Cirkusáriu Divadla Toymachine*. Nejen vážnými tématy je hradecký festival živ. Na druhou stranu zpracovat loutkové cirkus vypadá spíš jako trochu bezradnost, co pro ta děcka připravit. Byť jsou oba Tomášové Běhal a Podrazil spontánní, dokážou pracovat s nevyzpytatelnými dětskými diváky docela umně a stejně tak dovedou rozesmát i rodiče, pořád je to jen skeč za skečem bez jakékoli snahy sdělit něco víc, než jen že moje loutky dovedou právě toto, a to jen díky mně. Až do okamžiku, kdy přijde voják veverka. Bezostyšně mluví o válce, mluví o náletech, které jako malá zažila, o tom, že taky vstoupila do

armády a do francouzských legií a že před sto pěti lety vzniklo Československo a že je to třeba nějak oslavit. Ideálně vlastním vypálením z děla do vesmíru, aby tam šířila slávu našich zemí. Tomuhle říkám odvaha na divadle.

A konečně vrchol festivalu. Každý kritik chce napsat „vrchol festivalu“, ale napsat ho u nepředpokládaného představení je splněný sen. Pražský soubor *Lachende Bestien* Michala Háby předvedl fenomenální text Romana Sikory *Jako Ivi aneb Sestup a vzestup pana B*. Vulgární, trochu šokující, předpokládatelně antikapitalistický, ale hlavně strhující, omamný, burcuující... Kritik se prý nemá poddávat emocím, ale já si tak moc přeju, aby Kryštof Bartoš v hlavní roli a v podstatě táhnoucí celé představení, kdy jen chvílemi je jeho monolog přerušován akcí či promluvou jiné postavy, dostal hromadu cen, že nemůžu jinak. Bartoš v roli pana B. vypráví svůj příběh jobovsky padlého bankéře, který se z ekonomického vrcholu dostane vlivem absurdních náhod na naprosté dno, mezi bezdomovce (je třeba zmínit Jindřicha Čížka dokonale ztvárňujícího bezdomovcovou prostitutku Alžbětu) a i tam je nakonec přes všechnu snahu znovu pokořen („učitelem“ bezdomovectví v podání Ondřeje Jiráčka), a i toto dno ukáže svůj sklep, a nakonec i peklo, jehož vrátný Václav Havel zve pana B. do posmrtného světa, kde může znovu pracovat. Nejsilnější moment? Když Alois (Mark Kristián Hochman) půjčuje panu B. vlastnoručně vyrobené peníze se slovy, že to jsou přece peníze z ničeho, tak jako jim, všem bezdomovcům, pan B. vysvětloval předtím, že tak chodí

bankéřství, že dávají lidem půjčky z ničeho. Ale hlavně ten jazyk – Sikora napsal hru uhrančivým stylem připomínajícím jazyk básníků kladoucí sloveso na konec věty. Sikora princip dovedl ještě dál, slovesa na konci, zájmena na konci, opakující se slova... Když jím pak mluví všechny postavy, vyprávění se dostává za hranice reálna, připomíná to argot Burgessova *Mechanického pomeranče*. Opakující se fráze o soutěživosti, o lviím způsobu života na ulici, o individualitě se tak stávají alegorickými vozy životního osudu a jsou samy sobě karikaturami. A Hábova režie vedoucí herce k výrazné komediálnosti a grotesce Sikorův jazyk dokonale doplňuje, aby na závěr explodovala v kolektivní herecký „fakáč“ všem divákům čekajícím morální hrnec jednoho konce duhy. Takhle má vypadat antikapitalistické divadlo.

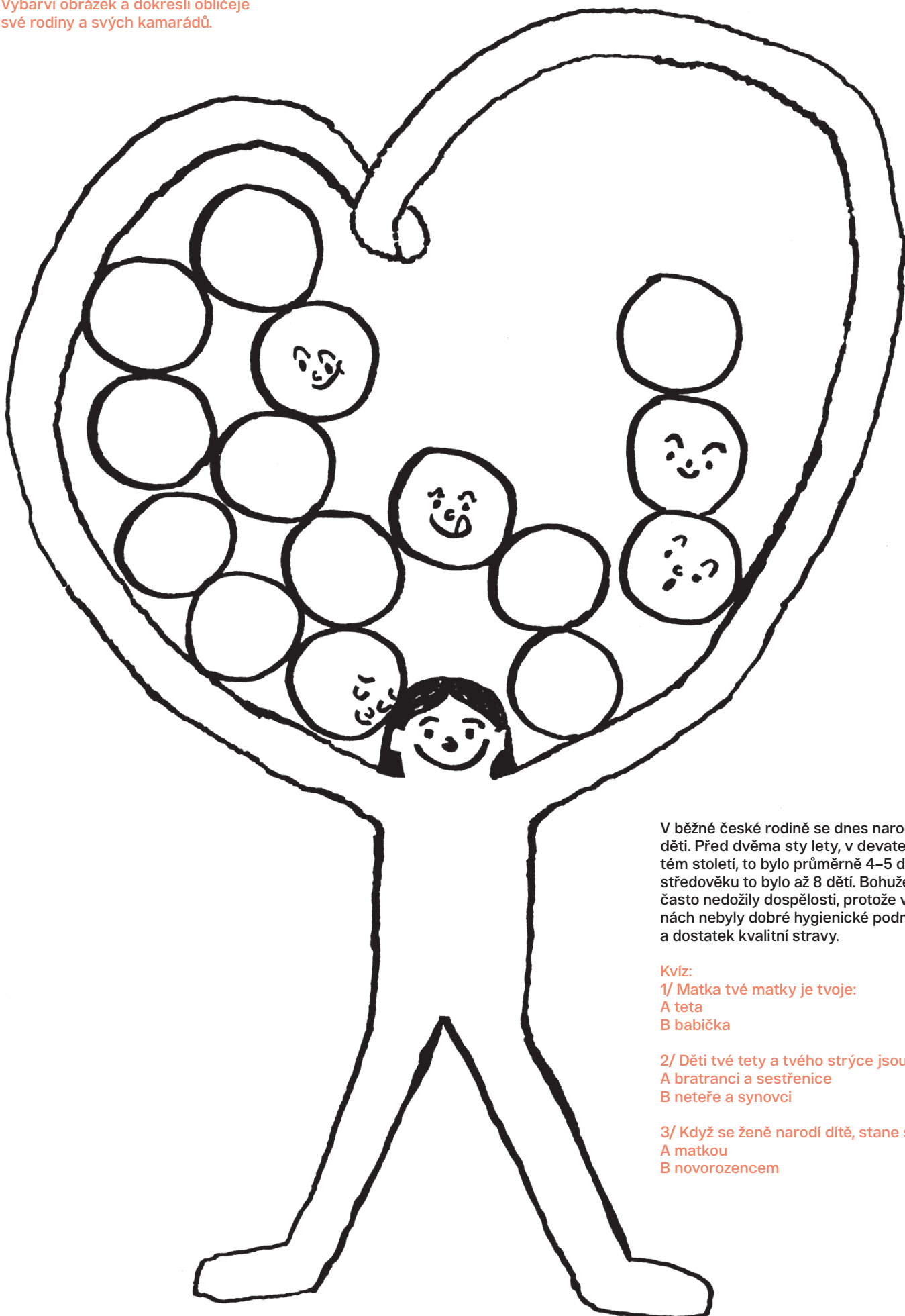
Pro rodinné složitosti jsem nemohl srovnat pražského Hábu s tím ostravským u Bezručů, který od sedmi v Klicperáku uvedl svoji představu Shakespearova *Snu čarovné noci*. Říká se však, že kdo neviděl *Školní výlet* Václava Bartoše, na festivalu nebyl. Takhle jsem nebyl na festivalu už čtyři roky, až teď. Konečně. Václav Bartoš je mladší kopie Zdeňka Svěráka, určitě mu to musel už někdo říct, vypadá stejně, mluví stejně, má stejný humor... je stejný. Václav Bartoš povede po Svěrákově smrti tuto zemi. O tom po jeho *Školním výletě* nelze pochybovat. Kámen, fixy, plechovka. Nic víc nepotřebuje, a přesto už teď přemýšlím, koho na to příště pozvat. Přesně, jak prorokoval.

Dominik Melichar

GENERACE: O RODIČÍCH A DĚTECH

Vybarvi obrázek a dokresli obličej
své rodiny a svých kamarádů.

V běžné české rodině se dnes narodí dvě děti. Před dvěma sty lety, v devatenáctém století, to bylo průměrně 4–5 dětí. Ve středověku to bylo až 8 dětí. Bohužel se ale často nedožily dospělosti, protože v rodinách nebyly dobré hygienické podmínky a dostatek kvalitní stravy.

Kvíz:

1/ Matka tvé matky je tvoje:

A teta

B babička

2/ Děti tvé tety a tvého strýce jsou tví:

A bratraci a sestřenice

B neteře a synovci

3/ Když se ženě narodí dítě, stane se:

A matkou

B novorozencem

27/6/2023

ÚTERÝ

REGIONY

MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ FESTIVAL HRADEC KRÁLOVÉ

celý den	žžkovsky sady	Bonusová stanice Nextbike	Nextbike	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	dopravní program/ accompanying program	zdarma/ free admission
08.00—9.30	Šimkovy sady	K Pramení	Jakub Gottwald a kolektiv	English friendly	12+	divadlo / theatre	100/200 Kč
08.00—17.00	Infocentrum Hradec Králové	Vystava – Atmosféra divadelního festivalu	Centrum uměleckých aktivit a Volné sdružení východočeských fotografů	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	dopravní program/ accompanying program	zdarma/ free admission
10.00—10.50	Studio Divadla Drak	Tunel	Lutkovno gledališče Ljubljana	nonverbalní/ nonverbal	5+	divadlo / theatre	150 Kč
10.30—11.15	Šapitó před Divadlem Drak	Odyseus	Divadlo Alfa	nonverbalní/ nonverbal	8+	divadlo / theatre	120 Kč
14.00—19.00	Akreditční centrum	Vystava – Kotěra v Salonu republiky	Lukáš Bezvodá a kolektiv	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	dopravní program/ accompanying program	zdarma/ free admission
14.00—18.00	Lehni scéna Klíperova divadla	V objetí masek	Čarokrásno kolektiv	nonverbalní/ nonverbal	7+	dopravní program/ accompanying program	dobrovolné/ voluntary admission
14.00—19.00	Žžkovsky sady	Kotěrovo město	Ilona Mach a Dominika Cyprová	nonverbalní/ nonverbal	věkové neomezeno/ no age limit	dopravní program/ accompanying program	zdarma/ free admission
14.00—14.50	Studio Divadla Drak	Tunel	Lutkovno gledališče Ljubljana	nonverbalní/ nonverbal	5+	divadlo / theatre	150 Kč
14.00—21.00	Čtyřka	Temná kavárna	Týřoservis	nonverbalní/ nonverbal	6+	dopravní program/ accompanying program	dobrovolné/ voluntary admission
15.00—15.30	Divadelní šapitó	Kutlululí	Je to tajný	English friendly	0-3, rodinné/ family friendly	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
15.00—15.45	Strečový stan před Divadlem Drak	Jabloňová pohádka	Loutky bez hranic	English friendly	4+	divadlo / theatre	100 Kč
15.30—16.15	Lehni scéna Klíperova divadla	O Burdulinovi	Divadlo Kozlíček	English friendly	4+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
16.00—17.00	Studio Beseda	Generácia Z: Krásna nevidaná	Divadla P. O. Hviezdoslava	English friendly	12+	divadlo / theatre	250 Kč
16.00—16.45	Šapitó před Divadlem Drak	Odyseus	Divadlo Alfa	English friendly	8+	divadlo / theatre	120 Kč
16.00—16.40	Šapitó Žžžka	Mami, tati, Kluci říkali...	My Kluci, co spolu chodíme	English friendly	6+, rodinné/ family friendly	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
16.00—18.00	Open Air stan	Imaginární mapa	Studio Úpupaop	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	dlna/ workshop	dobrovolné/ voluntary admission
16.00—18.00	Klíperovo divadlo (Komorní scéna v podkrovní)	Nemohu uvěřit...	Klíperovo divadlo	English friendly	12+	divadlo / theatre	200 Kč
17.00—18.00	Městská hudební síň	Divadlo beze slov	Divadlo beze slov	nonverbalní/ nonverbal	rodinné/ family friendly	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
17.00—18.10	Lehni křno Štrák	Boom	La Půtyka	nonverbalní/ nonverbal	6+	divadlo / theatre	490 Kč
17.00—17.45	Strečový stan před Divadlem Drak	Bojím se v lese	Loutky bez hranic	nonverbalní/ nonverbal	3+	divadlo / theatre	100 Kč
17.15—18.15	Studio Beseda	Kitchen Table – Gergó, Generácia Z, Krásna nevidaná	Lektorské oddělení Divadla Drak	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	dopravní program/ accompanying program	zdarma/ free admission
18.00—18.20	Šapitó Žžžka	Dívody pestrokvětosti	bazmek entertainment	English friendly	rodinné/ family friendly	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
18.00—19.00	Open Air stan	Brass Avenue	Brass Avenue	English friendly	15+	hudba/ music	dobrovolné/ voluntary admission
18.00—19.30	Nové Adalbertinum	Strýček Harry	Náchoďská divadelní scéna	English friendly	15+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
18.30—19.05	Malé náměstí	The Urge	Ceren OrangeMoving Borders	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	tanec/ dance	dobrovolné/ voluntary admission
19.00—20.30	Šimkovy sady	K Pramení	Jakub Gottwald a kolektiv	English friendly	12+	divadlo / theatre	100/200 Kč
19.00—20.40	Hlavní scéna Klíperova divadla	Hamlet – Evidencia Zločina Jedne Monarchie (Záznam zločinů jedné monarchie)	Kazalšte Marina Držica	English friendly	15+	divadlo / theatre	350/370/390 Kč
19.00—19.45	Mooney Café & Bar	Holky, mužů poprosit?	Klára Vosecká a Magdalena Malinová	English friendly	15+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
19.30—20.50	Šapitó před Divadlem Drak	Dragon's Brew	OLDestars	English friendly	15+	hudba/ music	dobrovolné/ voluntary admission
19.30—21.00	Radnice	Caligula	Lachende Bestien	English friendly	15+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
20.00—21.20	Divadelní šapitó	Kohlehas	Safari Akordeon Orchestra	English friendly	12+	divadlo / theatre	300 Kč
20.40—22.10	Lehni scéna Klíperova divadla	Virtuální Ritual	Jan Macek	English friendly	12+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
21.00—21.20	Jižní terasy	Školní výtět	Václav Bartoš	English friendly	věkové neomezeno/ no age limit	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
21.30—23.30	Nové Adalbertinum	Mrzák Inishmanský	Divadelní spolek Kolář Police nad Metují	English friendly	15+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
21.30—22.10	Hudební šapitó	homeoffice	homeoffice	English friendly	15+	hudba/ music	dobrovolné/ voluntary admission
22.15—23.00	Městská hudební síň	VALPURŽIMA NOC RAVE	Poslední nakonec - LDO ZUŠ Miadá Boleslav	English friendly	15+	divadlo / theatre	dobrovolné/ voluntary admission
22.30—23.30	Hudební šapitó	GOJL	GOJL	English friendly	15+	hudba/ music	dobrovolné/ voluntary admission
22.30—23.25	Šapitó před Divadlem Drak	Kyřice vol. 2	Johan & Petr Vydarany	English friendly	15+	divadlo / theatre	150 Kč
00.00—01.00	Hudební šapitó	DJ RendyB	DJ RendyB	English friendly	15+	hudba/ music	zdarma/ free admission

FESTIVALREGIONY.CZ

23/6—30/6/2023

#28

Facebook
Regiony Mezinárodní divadelní festival Hradec KrálovéInstagram
@festivalregionyYouTube
Regiony Mezinárodní divadelní festival